



**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Caput 3. An qui pravo suo exemplo, vel consilio inducit habentem votum
castitatis, ad peccandum contra castitatem, teneatur in confessione
explicare votum proximi, cui scandalum dedit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

CAPVT III.

An qui prævio suo exemplo, vel consilio, inducit habentem votum castitatis ad peccandum contra castitatem, teneatur in confessione explicare votum proximi, cui scandalum dedit?

10. Prima sententia tenet. Volentem directè, seu consulentem peccatum contra castitatem, teneri explicare votum proximi, secus eum, qui directè non inducit ad peccatum, sed tamen facilitationem aliam, quam prævidet futuram proximo occasionem peccandi contra castitatem: hic enim nec tenetur explicare votum alterius, nec speciem peccati, ad quam illum induxit; sed satisfaciet se accusando de circumstantia scandali. Ita Card. Lugo ubi supra num. 157. Navarr. in Sum. cap. 6. num. 19. P. Suarez disp. 10. de charitate, sect. 2. num. 9. Coninch disp. 32. de charitate, num. 46. & disp. 28. num. 12. Quibus accedit P. Salas tom. 2. l. 2. tr. 13. sect. 15. num. 128. & 134. Ubi asserit inductionem indirectam non esse in specie fornicationis; sed in specie scandali, quod cum Lessio, & aliis, putat valdè probabile Pat. Oviedo supra puncto 6. num. 96.

11. Quod autem is, qui consultat alias prohibita, contrahat malitiam oppositam speciali virtuti, contra quam consultat, putat sine controversia Lugo supra num. 155. contra Caramuel, apud Diana p. 7. tr. 11. q. 17. quia si solum esset in tali consilio malicia scandali, ut quod sit causa ruinæ spiritualis proximi, sequeretur, nullum esse peccatum inducere alium possumus consilio ad rem prohibitam, quando ille ex oblatione, seu ignorantia invincibili non attendit ad prohibitionem; quia in tali eventu nullum damnum spirituale patere ex consilio: undè licet consultare, & inducere ad mendacium eum, qui invincibiliter ignoraret, hoc esse illicitum: quod nemo concedit.

12. Verùm hanc sequelam admittere non recusat Thom. Hurtado, ex Clericorum Minor. familia to. 2. variat tract. 12. cap. 1. num. 172. ubi sic ait: * Quando quis inculpabiliter ignorat aliquid esse prohibitum lege humana, vel divina, possum consilium dare, quod illud exequatur, nisi sit contrarius tertii, maxime si ex operatione ignorantie sequitur contra jus alienius, est fundatum sit in illa ignorantia, * cui facit sententia Bordonii tr. Misc. decis. 294. sic scribens. * Non damnamus de peccato mortali eum sacrificam, qui ut effugiat incommodum faciendi consecrare calicem dedicationis, exponit illum Sacerdoti infans, ut ex consecratione vini fiat consecratus; ratio est, quia celebrans infans non peccat: ergo cum ex ejus expositione non sit causa peccati in celebrante, non videtur ita peccare. * Hæc Bordonius: qui propter eandem rationem idem de consulente dicere tenetur. His non parum favent, Dicastillo tom. de juram. disp. 2. n. 389. & Hurtado de Mendoza 1. 2. disp. 173. sect. 15. n. 199. Diana p. 7. tr. 7. ref. 10. asserentes, eum qui sciens rem aliquam esse falsam, simul scit aliquos putare veram, posse ab illis exigere, ut sub juramento illam asserant. Probant primò: nam cum aliter deceptus putet esse verum, ab eo petitur materia hic, & nunc non mala. Secundò, quia quando actus prævidetur nullum damnum spirituale allaturus proximo, non addit circumstantiam scandali. Undè idem Hurtado supra sect. 9. n. 85.

Part. II.

existimat, consulentem peccatum contra castitatem, non peccare contra castitatem, sed contra charitatem; & contra bonum prolis; quia lex inquit, castitatis tantum me obligat ad temperantiam in meis actibus, non verò in alienis. Ex quibus inferit, quod si quis amenti consultet peccatum contra castitatem, solum peccaret contra bonum prolis: cum his tamen componit consulentem futurum peccare contra charitatem, & contra iustitiam.

12. Secundam suæ conclusionis partem probat Lugo, quia castitas obligat me indirectè, ne alios inducam ad luxuriam, non tamen ut positivè procurem, alios esse castos. Undè licet peccet contra castitatem, qui proximo luxuriam consulit, non tamen peccat contra castitatem, qui proximo luxuriam non impedit. Similiter votum castitatis obligans alium directè ad religionem ad servandam castitatem, obligat me indirectè ne removeam illum ab observatione voti, non tamen obligat, ut ejus observationem procurem, sed virtus charitatis est, quæ ejusmodi obligationem inducit, quia scandalum indirectum non videtur habere aliam malitiam, nisi quatenus opponitur charitati erga proximum, cujus detrimentum spirituale impedire debemus, cum commodè possumus. Ergo sicut omittens correctionem fraternam, non tenetur explicare speciem peccati, quod in proximo non vitavit, ita qui ex sua actione prævidet proximum accepturum occasionem peccandi, non tenetur explicare speciem peccati, ad quam inducit, sed satisfaciet, si de peccato scandali se accuset.

13. Ceterum fundamentum hoc levissimum est: nam si attendit res inspicitur, aliud est positivè procurare suasionem, vel Consilio, ut alius sit castus, aliud non efficere actionem, ex qua proximus prævidetur accepturus occasionem peccandi. Ad primum non obligat castitas, sed correctio fraterna. Secus verò ad secundum. Nec firma aliqua ratio oppositum suadet Lugo.

14. Ideò secunda, & vera sententia affirmat, tam qui Consilio, quam qui actione quavis alia habente speciem mali, inducit habentem votum castitatis ad peccandum contra castitatem, teneri explicare in confessione circumstantiam voti alterius. Ita P. Thom. Sanchez supra, & P. Vasquez ubi supra num. 20. in fine, & cum Bonacina, Azor, Coninch, & aliis, tradunt Diana 3. p. ar. 4. resol. 114. & part. 5. tract. 7. resol. Hurtado de Mendoza 2. 2. disp. 173. sect. 8. num. 61. & P. Oviedo supra puncto 6. num. 96. Et debent tenere quotquot asserunt, prævium consilium, & actionem inducentem ad peccandum, si non intendatur directè ruina spiritualis proximi, non habere malitiam contra charitatem, sed contra illam virtutem ad cuius violationem inducunt. Quod tenent Albertus, Durandus, Angelus, & alii, quos sequitur P. Vasquez 1. 2. disp. 102. & Thom. Sanchez lib. 1. Sum. cap. 6. num. 3. Fundamentum est, quia qualibet virtus, sicut mihi prohibet, ne aliis eius violationem consulam: ita etiam, ne aliis sim causa eius violationis: sed qui facit actionem externam, quam prævidet futuram proximo occasionem peccandi contra castitatem, & contra votum; verè est causa moralis violationis castitatis, & voti; ergo verè delinquit contra castitatem, & votum: ergo tenetur ejusmodi circumstantiam in confessione aperire.

15. Ex dictis inferitur primò. Consulentem alteri peccatum, teneri explicare in confessione speciem peccati, quam consultat. Conveniunt Doctores utriusque sententiæ. Inferitur secundò: eum, qui suo peccato externo est occasio, ut alii in specie distincta delinquant:

B b

